

Version: Juni 2014

Indledning

Museum Lolland-Falster er Guldborgsund og Lolland Kommunes statsanerkendte kulturhistoriske museum med forvaltningsansvar i henhold til Museumslovens Kapitel 8. Forvaltningsansvaret omfatter sikringen af arkæologiske og nyere tids kulturhistoriske bevaringsværdier i forbindelse med fysisk planlægning og udførelse af jordarbejder på Lolland og Falster.

Forvaltningsansvaret er placeret i en forvaltningsenhed under museet kulturhistoriske afdeling. Forvaltningsenheden er organiseret i et nyere tids og et arkæologisk team.

Nærværende administrationsstrategi er opdateret juni 2014 med udgangspunkt i det forvaltningsansvar og de forvaltningsrelaterede opgaver, som varetages af det arkæologiske team.

Museet har som målsætning, at forvaltningsarbejdet skal ske i tæt samarbejde mellem forvaltningsenhedens to teams - ud fra devisen: "En henvendelse. Et svar!".

Derfor vil en række overordnede forhold beskrevet i administrationsstrategien for det arkæologiske team også være gældende for nyere tids teamet.

Museum Lolland-Falsters antikvariske virksomhed

Museum Lolland-Falsters antikvariske virksomhed omfatter først og fremmest forvaltning af ikke fredede jordfaste fortidsminder og kulturmiljøer i forbindelse med fysisk planlægning og udførelse af jordarbejder.

Forvaltningen sker i henhold til bestemmelserne i Museumsloven med udgangspunkt i Kulturstyrelsens vejledninger for det antikvariske forvaltningsområde og efter reglerne om god forvaltningsskik.

De fleste sager, som behandles af museets forvaltningsenhed, opstår som følge af henvendelser fra myndigheder, private og offentlige bygherrer samt borgere.

I gennemsnit modtager forvaltningsenheden ca. 1500 henvendelser hvert år.

Henvendelserne kan inddeles i følgende hovedtyper:

- Byggesager (inkl. byggesagslister og ledningsarbejder)
- Landzonetilladelser
- Lokalplaner og kommuneplantillæg
- Kommuneplaner
- Dispensationer fra Naturbeskyttelsesloven
- Råstofindvinding
- Skovrejsning og læhegn
- Forespørgsler
- Anmeldelser
- Danefæ

På museets hjemmeside findes der information om de forvaltningsrelaterede ydelser, som museet tilbyder.

Størstedelen af det arkæologiske forvaltningsarbejde omfatter vurderinger af risikoen for at påtræffe væsentlige fortidsminder (via arkivalsk kontrol i forbindelse med bygge- og anlægsarbejde og forundersøgelser) samt planlægning og gennemførelse af egentlige arkæologiske undersøgelser af væsentlige fortidsminder.

Antallet af årlige forvaltningsrelaterede bygherrebetalte eller egenfinansierede arkæologiske undersøgelser varierer fra år til år. I perioden 2009-2013 har museet i gennemsnit foretaget ca. 30 større eller mindre undersøgelser hvert år.

Administrationsstrategiens formål

Administrationsstrategien skal sikre, at Museum Lolland-Falsters forvaltning inden for det antikvariske område:

- foretages professionelt, effektiv og kompetent.
- ikke ses som et mål i sig selv, men som et redskab, der understøtter museets målsætning om at indsamle, bevare og formidle viden om kulturarven og den kulturhistoriske udvikling på Lolland og Falster fra istid til nutid.

Administrationsstrategi

Museet har valgt at fokusere på 5 områder, som vurderes at være særligt vigtige for opfyldelsen af ovennævnte formål:

- Forvaltning – kompetencer og vidensdeling
- Organisering - klar opgavefordeling
- Sagsbehandling – ensartede procedurer og digitale løsninger
- Arkæologiske undersøgelser – bygherrekontakt, videnspotentiale og økonomi
- Sikring og formidling af den faste kulturarv – samarbejde med myndigheder og Bygherrer

Implementering af administrationsstrategi. Forvaltning - kompetencer og vidensdeling

Kvalificerede medarbejdere er en grundlæggende forudsætning for et kompetent forvaltningsarbejde.

Kendskab til lovgrundlag og de dertil knyttede vejledninger samt viden om de kulturhistoriske hovedperioder er vigtige kompetencer i relation til varetagelsen af forvaltningsansvar inden for det arkæologiske område men de er ikke tilstrækkelige til at sikre et kompetent forvaltningsarbejde.

Kompleksiteten i forvaltningen inden for det arkæologiske område er stor. Ikke mindst i forbindelse med planlægning og gennemførelse af arkæologiske undersøgelser forud for store anlægsarbejder. Dette stiller krav om, at de arkæologiske forvaltningsenheder kan trække på en bred vifte af kvalifikationer, der ud over ovennævnte også omfatter (projekt-) ledelse, økonomistyring, IT m.m.

Museum Lolland-Falster arbejder løbende med at sikre et kompetent forvaltningsarbejde via:

- Rekruttering af kvalificerede medarbejdere.
- Sikring af medarbejdernes kompetencer via udarbejdelse af kompetenceskemaer for den enkelte medarbejder.
- Uformel opkvalificering via sidemandsoplæring, interne seminarer/kursusforløb samt forvaltningsmøder.
- Formel opkvalificering via kursus- og videreuddannelsesforløb.
- Netværksbaseret erfaringsudveksling.

Organisering - klar opgavefordeling

Organiseringen af den antikvariske virksomhed, hvor opgavevaretagelsen sker med udgangspunkt i den givne opgaveportefølje og medarbejdernes kompetencer, er en væsentlig forudsætning for en professionel, effektiv og kompetent forvaltning inden for det antikvariske område.

Museum Lolland-Falster arbejder løbende på at understøtte de organisatoriske forudsætninger for en professionel og effektiv forvaltning via:

- Etablering og løbende tilpasning af en organisationsstruktur, som tydeliggør de enkelte medarbejders forvaltningsmæssige ansvarsområder
- Fordeling af forvaltningsrelaterede opgaver i forhold til medarbejdernes kompetencer
- Fastholdelse af forvaltningsmæssige kerneydelser (herunder sagsbehandling, planlægning, ledelse og afrapportering af arkæologiske undersøgelser) på fastansatte museumsinspektører og arkæologer.
- Arbejds- og vidensdeling som muliggør hurtig opgaveoverdragelse ved sygdom, forskningsfrihed m.m.

Endvidere udveksler museet gerne forvaltningsmedarbejdere med andre forvaltningsinstitutioner i ind- og udland. Samarbejde og erfaringsudveksling inden for Region Sjælland og i Østersøområdet prioriteres generelt.

www.aabne-samlinger.dk

<http://balticmuseums.ning.com/>

www.musbelt.net

Sagsbehandling - ensartede procedurer og digitale løsninger

Museum Lolland-Falster tilstræber, at sagsbehandlingen i relation til den antikvariske virksomhed foretages efter ensartede procedurer baseret på digitale løsninger.

Den digitale sagsbehandling i forvaltningsenheden foretages internt via en mappestruktur på museets server og eksternt (i forhold til myndigheder, bygherrer, borgere mm.) via elektroniske indberetnings-systemer og/eller e-mail.

Museet har udarbejdet skriftlige retningslinjer for sagsadministrationen i det arkæologiske team. Retningslinjerne vejleder bl.a. om, hvordan sager journaliseres og struktureres i den digitale sagsmappe, samt hvordan sagsakter arkiveres og sager afsluttes. Retningslinjerne opdateres løbende.

Alle arkæologiske undersøgelser, der følger af museets forvaltningsarbejde, planlægges, gennemføres og afrapporteres digitalt, og der er udarbejdet retningslinjer samt vejledninger for registrering og arkivering af arkæologiske undersøgelsesdata.

På kort sigt arbejder museet målrettet på at udvikle den digitale sagsbehandling via:

- Implementering af "sharepoint" til intern sagsbehandling og som samarbejdsplatform med kommuner og større bygherrer
- Implementering af sagsbehandler GIS
- Digitalisering af gamle analoge udgravningsdata

På længere sigt ønsker museet at prioritere følgende digitaliseringstiltag:

- Digitalisering af museets analoge sagsarkiver

Arkæologiske undersøgelser – bygherrekontakt, videnspotentiale og økonomi

Gennemførelsen af bygherrebetalte arkæologiske forundersøgelser og egentlige undersøgelser udgør en væsentlig del af Museum Lolland-Falsters arkæologiske virksomhed.

Med udgangspunkt i Museumslovens bestemmelser og Kulturstyrelsens vejledning for gennemførelse af arkæologiske undersøgelser skal det arkæologiske team i forbindelse med forvaltningen af den bygherrebetalte arkæologiske undersøgelsesvirksomhed sikre:

- at bygherre/anlægsmyndighed modtager den bedst mulige vejledning i processen fra arkivalisk kontrol til anbefaling af forundersøgelse og eventuel egentlig arkæologisk undersøgelse af jordfaste fortids-

minder. Her under rådgivning om hvordan den arkæologiske undersøgelsesaktivitet kan gennemføres med mindst mulig gene for anlægsarbejdet, samt hvordan anlægsarbejdet kan tilrettelægges, således at gennemførelsen af en eventuel egentlig arkæologisk undersøgelse kan udgå eller reduceres.

- at arkæologiske forundersøgelser har en kvalitet, som sikrer, at eventuelle væsentlige fortidsminder på et givet areal registreres, og som muliggør en klar prioritering af fortidsminder, der indstilles til egentlig undersøgelse.
- at indstillinger af fortidsminder til egentlig undersøgelse sker på grundlag af velargumenterede faglige begrundelser, som har afsæt i museets forskningsstrategi for den arkæologiske virksomhed og i klare undersøgelsesmetodiske overvejelser.
- at egentlige undersøgelser foretages på et højt fagligt niveau, hvor der i takt med undersøgelsesernes afvikling løbende foretages evaluering af foreliggende faglige problemstillinger og metodevalg.
- at afrapportering af undersøgelsesresultater har et højt fagligt niveau og tydeligt redegør for den nye viden en given undersøgelse har afstedkommet. Afrapportering skal også redegøre for, hvad der ikke er blevet prioriteret i forbindelse med en given undersøgelse.
- at dokumentering af udgravningsdata sker i henhold til museets registreringsvejledning og indsamlingspolitik for den arkæologiske virksomhed.

I styringen af økonomien for den bygherrebetalte arkæologiske undersøgelsesvirksomhed skal det arkæologiske team medvirke til:

- at der er en klar regnskabsmæssig adskillelse mellem økonomien for den bygherrebetalte arkæologiske undersøgelsesvirksomhed og museets øvrige økonomi.
- at ressourceforbruget til den arkæologiske undersøgelsesvirksomhed står i et rimeligt forhold til det vidensmæssige udbytte.

Endvidere skal det arkæologiske team, så vidt det er muligt, og uden at det faglige niveau sænkes, søge at reducere bygherres/anlægsmyndigheders udgifter til nødvendige arkæologiske undersøgelser.

Initiativer som skal sikre en vidensbaseret og økonomisk ansvarlig forvaltning af den arkæologiske undersøgelsesvirksomhed:

- Regelmæssige forvaltningsmøder i det arkæologiske team, hvor videnspotentialer og det økonomiske grundlag for igangværende og kommende arkæologiske undersøgelser fremlægges og diskuteres.
- Netværksbaseret erfaringsudveksling.
- Strategiske samarbejder med inden- og udenlandske institutioner vedr. metodeudvikling og forskning i relation til museets arkæologiske virksomhed.
- Optimering af dokumentationsarbejdet i forbindelse med gennemførelsen af forundersøgelser med henblik på at reducere antallet af egentlige undersøgelser.
- Investering i tidssvarende udgravnings-, opmålings- og IT-udstyr, som muliggør en effektiv gennemførelse og afrapportering af museets arkæologiske undersøgelser.
- Anvendelse af udbud i henhold til udbudsdirektivet med henblik på at reducere udgifterne til tilkøbsydelser (herunder entreprenøropgaver og naturvidenskabelige undersøgelser) i forbindelse med gennemførelse af arkæologiske undersøgelser.

Sikring og formidling af den faste kulturarv – samarbejde med myndigheder og bygherrer

Et godt samarbejde med de relevante kommunale forvaltninger og en tidlig involvering i processen med det kommunale planarbejde er en vigtig forudsætning for Museum Lolland-Falsters målsætning om, at den antikvariske forvaltning skal sikre væsentlige kulturhistoriske værdier for eftertiden.

Museum Lolland-Falster skal løbende arbejde på at understøtte og udvikle sin rolle som rådgivende vidensinstitution og aktør i den kommunale planlægning via:

- samlet faglig koordineret rådgivning om arkæologiske og nyere tids kulturhistoriske bevaringsværdier

- årlige workshops om sagsbehandling, kortlægning og forvaltning af kulturmiljøer og fortidsminder på Lolland og Falster med deltagelse af relevante forvaltningsmedarbejdere fra museet samt Guldborgsund og Lolland Kommuner.

Hvert år investeres der betydelige økonomiske ressourcer i bygherrebetalte undersøgelser inden for Museum Lolland-Falsters ansvarsområde. Det er derfor vigtigt, at der også skabes formidlingsmæssige resultater, som er målrettet mod de betalende bygherrer.

I forvaltningen af den arkæologiske undersøgelsesvirksomhed skal det arkæologiske team via implementering af konceptet "Arkæologien som værdiskaber" i samarbejde med de betalende bygherrer om formidlingen af arkæologiens værdiskabende elementer.

Kvalitetssikring og forvaltningsevaluering.

Museum Lolland-Falsters forvaltningsarbejde kvalitetssikres gennem udarbejdelse af en årlig forvaltningsrapport, der er tilpasset "Danske museer i tal" og desuden redegør for forvaltningsmiljøets svartider og kontaktflader.

I forbindelse med museets løbende arbejdsplanlægning og afrapportering evalueres forvaltningens målsætning.

Endvidere foretager museets forvaltningsenhed selvevaluering på Regelmæssige forvaltningsmøder bl.a. baseret på den løbende dialog med Kulturstyrelsen, planmyndigheder og bygherrer.